

TEZAU LITURGIC
30 NOIEMBRIE
+NIKODIMOS VALLINDRA,
MITROPOLITUL PATREI

SLUJBA
SOBORULUI
SF.AHAIEI

PATRAS, 2000

30 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

Ἐν Πόλει καὶ Μητροπόλει τῶν Πατρῶν,
ἐορτάζεται ἡ μνήμη τῶν συνεργῶν τοῦ Ἁγίου
Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου, Σωσιπάτρου,
Παύλου τοῦ Πατρέως, νεομάρτυρος Ζαχαρίου
τοῦ ἐξ Ἄρτης, Ἀναστασίας καὶ Χριστοδούλου τῶν
Παιδομαρτύρων, τῶν ἐν τῇ Ἀχαΐᾳ Ὁσίων
Λεοντίου τοῦ Γέροντος καὶ Ἰωακείμ τῶν
Νοτενῶν, ὡς καὶ τοῦ Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος
Ἄρτεμίου, κομιστοῦ φερομένου τῶν σεπτῶν
Λειψάνων τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Ἀνδρέου

**Ποίημα Μητροπολίτου πρῶτῶν Πατρῶν
Νικοδήμου Βαλληνδρᾶ
Ἔκδοσις Ἁγίου Ἀνδρέου, Πατρῶν, 2000**

ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ

*Εἰς τὸ Κύριε ἐκέκραξα· Στιχηρὰ Ἀναστάσιμα 4,
Προεόρτια τῶν Χριστουγέννων ἢ τὰ μεθεόρτια τῶν
Εἰσοδίων (ἀναλόγως τὴν ἡμέρα) 3, καὶ 3 τῶν Ἁγίων.*

Ἦχος α'. Τῶν οὐρανίων ταγμάτων

Τοῦ Παραδείσου τὰ ἄνθη τὰ εὐωδέστατα, Χριστοῦ
τὴν εὐωδίαν πλημμυροῦντα τοῖς πᾶσιν, αἰνέσωμεν
Ἀνδρέαν καὶ τοὺς αὐτοῦ μιμητὰς τε καὶ θρέμματα,
Εὐαγγελίου ἐργάτας, καὶ τῶν Πατρῶν γεωργίου τὰ
ὄσφραδια.

Χαίρετε ἅγιοι Μάρτυρες καὶ Ἀπόστολοι, τῆς Ἀχαΐας
τέκνα, τῷ Χριστῷ συναφθέντα, ἀνδρῶν τε καὶ παιδίων

καὶ γυναικῶν ὁ χριστῶνυμος σύλλογος, Ὅσιων ὄμιλος, Πάτραις καὶ τοῖς ἐγγύς ἐν ἀσκήσει διαλάμπαντες.

Παῦλε, Λεόντιε ἅμα Ἰωακείμ, οἱ σεπτοί, καὶ Ζαχαρία μάρτυς, καὶ Σωσίπατρε κήρυξ, σεμνή Ἀναστασία, Χριστοῦ ἀμνάς, νεανία Χριστόδουλε, εἰς μαρτυρίαν ἐλθόντες τοῦ Ἰησοῦ, τῶν Πατρῶν μὴ ἐπιλάθεσθε.

Δοξαστικόν. Ἦχος β'.

Εὐφραίνεται ἐφ' ὑμῖν, Ἅγιοι, ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ἀνακράζουσα· χαίρετε φωστῆρες αὐγάζοντες τῆς Ἀχαΐας τὴν γῆν, καὶ ταύτην οὐρανῶσαντες. Χαίροις Ἀνδρέα Ἀπόστολε, πρῶτος τὴν κλήσιν καὶ φῶς Χριστοῦ εἰσδεξάμενος, καὶ πλειάδα φωτίσας ἀστέρων ἀρτιφανῶν. Χαίροις ὁ θεῖος χορὸς Ἀποστόλων καὶ Μαρτύρων, Ἱεραρχῶν καὶ Ὅσιων, τῶν Πατρῶν ἐγκαλλωπίσματα. Ὡς ἔχοντες παρρησίαν, ὑπὲρ ἡμῶν Χριστῷ πρεσβεύσατε.

Καὶ νῦν. Τὸ α' Θεοτοκίου τοῦ ἤχου τῆς Ἑβδομάδος.

Εἴσοδος. Φῶς ἰλαρόν. Προκείμενον.

Ἀναγνώσματα, (εἰ δόξει τῷ Προεσιῶτι)·

Παροιμιῶν τὸ Ἀνάγνωσμα

Μνήμη δικαίου μέτ' ἐγκωμίων, καὶ εὐλογία Κυρίου ἐπὶ κεφαλὴν αὐτοῦ. Μακάριος ἄνθρωπος, ὃς εὔρε σοφίαν, καὶ θνητὸς ὃς οἶδε φρόνησιν. Κρεῖσσον γὰρ αὐτὴν ἐμπορεύεσθαι, ἢ χρυσίου καὶ ἀργυρίου

θησαυρούς. Τιμιωτέρα δὲ ἐστὶ λίθων πολυτελῶν, πᾶν δὲ τίμιον οὐκ ἄξιον αὐτῆς ἐστίν. Ἐκ γὰρ τοῦ στόματος αὐτῆς ἐκπορεύεται δικαιοσύνη, νόμον δὲ καὶ ἔλεον ἐπὶ γλώσσης φορεῖ. Τοιγαροῦν ἀκούσατέ μου, ὧ τέκνα· σεμνὰ γὰρ ἐρῶ, καὶ μακάριος ἄνθρωπος, ὃς τὰς ἐμὰς ὁδοὺς φυλάξει. Αἰ γὰρ ἔξοδοί μου, ἔξοδοι ζωῆς, καὶ ἐτοιμάζεται θέλησις παρὰ Κυρίου. Διὰ τοῦτο παρακαλῶ ὑμᾶς, καὶ προΐεμαι ἐμὴν φωνὴν υἱοῖς ἀνθρώπων. Ὅτι ἐγὼ ἡ Σοφία κατεσκεύασα βουλήν, καὶ γνῶσιν καὶ ἔννοιαν ἐγὼ ἐπεκαλεσάμην. Ἐμὴ βουλή καὶ ἀσφάλεια, ἐμὴ φρόνησις, ἐμὴ δὲ ἰσχύς. Ἐγὼ τοὺς ἐμὲ φιλοῦντας ἀγαπῶ, οἱ δὲ ἐμὲ ζητοῦντες εὐρήσουσι χάριν. Νοήσατε τοίνυν ἄκακοι πανουργίαν, οἱ δὲ ἀπαίδευτοι ἔνθεσθε καρδίαν. Εἰσακούσατέ μου καὶ πάλιν· σεμνὰ γὰρ ἐρῶ, καὶ ἀνοίγω ἀπὸ χειλέων ὀρθά. Ὅτι ἀλήθειαν μελετήσῃ ὁ λάρυγξ μου, ἐβδελυγμένα δὲ ἐναντίον ἐμοῦ χεῖλη ψευδῶ. Μετὰ δικαιοσύνης πάντα τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου, οὐδὲν ἐν αὐτοῖς σκολιόν, οὐδὲ στραγγαλιῶδες. Πάντα εὐθέα ἐστὶ τοῖς νοοῦσι, καὶ ὀρθὰ τοῖς εὐρίσκουσι γνῶσιν. Διδάσκω γὰρ ὑμῖν ἀληθῆ, ἵνα γένηται ἐν Κυρίῳ ἡ ἐλπίς ὑμῶν, καὶ πλησθήσεσθε πνεύματος.

Σοφίας Σολομῶντος τὸ Ἀνάγνωσμα

Στόμα δικαίου ἀποστάζει σοφίαν, χεῖλη δὲ ἀνδρῶν ἐπίστανται χάριτας. Στόμα σοφῶν μελετᾷ σοφίαν, δικαιοσύνη δὲ ῥύεται αὐτοὺς ἐκ θανάτου. Τελευτήσαντος ἀνδρός δικαίου οὐκ ὄλλυται ἐλπίς·

υἱὸς γὰρ δίκαιος γεννᾶται εἰς ζωὴν, καὶ ἐν ἀγαθοῖς αὐτοῦ καρπὸν δικαιοσύνης τρυγῆσει. Φῶς δικαίοις διαπαντός, καὶ παρὰ Κυρίου εὐρήσουσι χάριν καὶ δόξαν. Γλῶσσα σοφῶν καλὰ ἐπίσταται, καὶ ἐν καρδίᾳ αὐτῶν ἀναπαύσεται σοφία. Ἀγαπᾷ Κύριος ὁσίας καρδίας, δεκτοὶ δὲ αὐτῷ πάντες ἄμωμοι ἐν ὁδῷ. Σοφία Κυρίου φωτιεῖ πρόσωπον συνετοῦ· φθάνει γὰρ τοὺς ἐπιθυμοῦντας αὐτήν, πρὸ τοῦ γνωσθῆναι, καὶ εὐχερῶς θεωρεῖται ὑπὸ τῶν ἀγαπῶντων αὐτήν. Ὁ ὀρθρίσας πρὸς αὐτήν οὐ κοπιᾷσει, καὶ ὁ ἀγρυπνήσας δι' αὐτήν, ταχέως ἀμέριμνος ἔσται. Ὅτι τοὺς ἀξίους αὐτῆς αὐτὴ περιέρχεται ζητοῦσα, καὶ ἐν ταῖς τρίβοις φαντάζεται αὐτοῖς εὐμενῶς. Σοφίας οὐ κατισχύσει ποτὲ κακία. Διὰ ταῦτα καὶ ἐραστὴς ἐγενόμην τοῦ κάλλους αὐτῆς καὶ ἐφίλησα ταύτην, καὶ ἐξεζήτησα ἐκ νεότητός μου, καὶ ἐζήτησα νύμφην ἀγαγέσθαι ἐμαυτῷ. Ὅτι ὁ πάντων Δεσπότης ἠγάπησεν αὐτήν. Μύστης γὰρ ἐστι τῆς τοῦ Θεοῦ ἐπιστήμης, καὶ αἰρέτις τῶν ἔργων αὐτοῦ. Οἱ πόνοι αὐτῆς εἰσιν ἀρεταί, σωφροσύνην δὲ καὶ φρόνησιν αὕτη διδάσκει, δικαιοσύνην καὶ ἀνδρείαν, ὧν χρησιμώτερον οὐδὲν ἐστὶν ἐν βίῳ ἀνθρώποις. Εἰ δὲ καὶ πολυπειρίαν ποθεῖ τις, οἶδε τὰ ἀρχαῖα καὶ τὰ μέλλοντα εἰκάζειν, ἐπίσταται στροφὰς λόγων, καὶ λύσεις αἰνιγμάτων, σημεῖα καὶ τέρατα προγινώσκει, καὶ ἐκβάσεις καιρῶν καὶ χρόνων, καὶ πᾶσι σύμβουλος ἐστὶν ἀγαθὴ. Ὅτι ἀθανασία ἐστὶν ἐν αὐτῇ, καὶ εὐκλεία ἐν κοινωνίᾳ λόγῳ αὐτῆς. Διὰ τοῦτο ἐνέτυχον τῷ Κυρίῳ, καὶ ἐδεήθην αὐτοῦ, καὶ εἶπον ἐξ ὅλης μου τῆς

καρδίας. Θεὲ Πατέρων, καὶ Κύριε τοῦ ἐλέους, ὁ ποιήσας τὰ πάντα ἐν λόγῳ σου, καὶ τῇ σοφίᾳ σου κατασκευάσας τὸν ἄνθρωπον, ἵνα δεσπόζη τῶν ὑπὸ σοῦ γενομένων κτισμάτων, καὶ διέπη τὸν κόσμον ἐν ὀσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ, δὸς μοι τὴν τῶν σῶν θρόνων πάρεδρον σοφίαν, καὶ μὴ με ἀποδοκιμάσης ἐκ παίδων σου, ὅτι ἐγὼ δοῦλος σός, καὶ υἱὸς τῆς παιδίσκης σου. Ἐξαπόστειλον αὐτὴν ἐξ ἁγίου κατοικητηρίου σου καὶ ἀπὸ θρόνου δόξης σου, ἵνα συμπαροῦσά μοι διδάξη με, τὶ εὐάρεστόν ἐστι παρὰ σοί. Καὶ ὀδηγήση με ἐν γνώσει, καὶ φυλάξη με ἐν τῇ δόξῃ αὐτῆς. Λογισμοὶ γὰρ θνητῶν πάντες δειλοὶ καὶ ἐπισφαλεῖς αἱ ἐπίνοιαι αὐτῶν.

Σοφίας Σολομῶντος τὸ Ἀνάγνωσμα

Ἐγκωμιαζομένου δικαίου, εὐφρανθήσονται λαοί· ἀθανασία γὰρ ἐστὶν ἡ μνήμη αὐτοῦ, ὅτι καὶ παρὰ Θεῶν γινώσκεται, καὶ παρὰ ἄνθρώποις, καὶ ἄρεστή Κυρίῳ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ. Ἐπιθυμήσατε τοιγαροῦν, ὦ ἄνδρες, σοφίαν, καὶ ποθήσατε, καὶ παιδευθήσεσθε· Ἀρχὴ γὰρ αὐτῆς ἀγάπη, καὶ τήρησις νόμων. Τιμήσατε σοφίαν, ἵνα εἰς τὸν αἰῶνα βασιλεύσητε. Ἀπαγγελῶ ὑμῖν, καὶ οὐ κρύψω ἀφ' ὑμῶν μυστήρια Θεοῦ. Ὅτι αὐτὸς καὶ τῆς σοφίας ὀδηγὸς ἐστὶ, καὶ τῶν σοφῶν διορθωτὴς· καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ πᾶσα φρόνησις, καὶ ἔργασιῶν ἐπιστήμη. Ἡ πάντων τεχνῆτις ἐδίδαξέ με σοφία· ἐστὶ γὰρ ἐν αὐτῇ πνεῦμα νοερόν, ἅγιον, ἀπαύγασμα φωτὸς αἰδίου, καὶ εἰκὼν τῆς ἀγαθότητος τοῦ Θεοῦ. Αὕτη φίλος Θεοῦ καὶ

Προφήτας κατασκευάζει. Εὐπρεπεστέρα δὲ ἐστὶν ἡλίου, καὶ ὑπὲρ πᾶσαν ἀστέρων θέσιν, φωτὶ συγκρινομένη, εὐρίσκεται προτέρα. Αὕτη τοὺς θεραπεύσαντας αὐτὴν ἐκ πόνων ἐρρύσατο, καὶ ὠδήγησεν ἐν τρίβοις εὐθείαις. Ἔδωκεν αὐτοῖς γνῶσιν ἀγίαν, καὶ διεφύλαξεν αὐτοὺς ἀπὸ ἐνεδρευόντων, καὶ ἀγῶνα ἰσχυρὸν ἐβράβευσεν αὐτοῖς, ἵνα γνῶσι πάντες, ὅτι δυνατωτέρα παντὸς ἐστὶν ἡ εὐσέβεια, καὶ οὐ μὴ κατισχύσῃ ποτὲ κακία σοφίας, οὐδ' οὐ μὴ παρελεύσεται πονηροὺς ἐλέγχουσα ἡ δίκη. Εἶπον γὰρ ἐν ἑαυτοῖς, λογισάμενοι οὐκ ὀρθῶς.

Καταδυναστεύσωμεν τὸν δίκαιον, μὴ φεισώμεθα τῆς ὀσιότητος αὐτοῦ, μηδὲ ἐντραπῶμεν πολιὰς πρεσβύτου πολυχρονίου· ἔστω δὲ ἡμῶν ἡ ἰσχύς νόμος. Καὶ ἐνεδρεύσωμεν τὸν δίκαιον, ὅτι δύσχρηστος ἡμῖν ἐστὶ, καὶ ἐναντιοῦται τοῖς ἔργοις ἡμῶν καὶ ἐπιφημίζει ἡμῖν ἀμαρτήματα παιδείας ἡμῶν. Ἐπαγγέλλεται γνῶσιν ἔχειν Θεοῦ, καὶ παῖδα Κυρίου ἑαυτὸν ὀνομάζει.

Ἐγένετο ἡμῖν εἰς ἔλεγχον ἐννοιῶν ἡμῶν. Βαρὺς ἐστὶν ἡμῖν καὶ βλεπόμενος· ὅτι ἀνόμοιος τοῖς ἄλλοις ὁ βίος αὐτοῦ, καὶ ἐξηλλαγμένοι αἱ τρίβοι αὐτοῦ. Εἰς κίβδηλον ἐλογίσθημεν αὐτῷ, καὶ ἀπέχεται τῶν ὁδῶν ἡμῶν, ὡς ἀπὸ ἀκαθαρσιῶν, καὶ μακαρίζει ἔσχατα δικαίων, ἴδωμεν οὖν εἰ οἱ λόγοι αὐτοῦ ἀληθεῖς, καὶ πειράσωμεν τὰ ἐν ἐκβάσει αὐτοῦ. Ὑβρεῖ καὶ βασάνῳ ἐτάσωμεν αὐτόν, ἵνα γνῶμεν τὴν ἐπιείκειαν αὐτοῦ, καὶ δοκιμάσωμεν τὴν ἀνεξικακίαν αὐτοῦ. Θανάτῳ ἀσχήμονι καταδικάσωμεν αὐτόν· ἔσται γὰρ αὐτοῦ

ἐπισκοπὴ ἐκ λόγων αὐτοῦ. Ταῦτα ἐλογίσαντο, καὶ ἐπλανήθησαν· ἀπετύφλωσε γὰρ αὐτοὺς ἡ κακία αὐτῶν. Καὶ οὐκ ἔγνωσαν μυστήρια Θεοῦ, οὐδὲ ἔκριναν, ὅτι σὺ εἶ Θεὸς μόνος, ὁ ζωῆς ἔχων καὶ θανάτου ἐξουσίαν, καὶ σώζων ἐν καιρῷ θλίψεως καὶ ῥυόμενος ἐκ παντὸς κακοῦ, ὁ οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων, καὶ διδοὺς τοῖς Ὅσιοις σου χάριν, καὶ τῷ σῶ βραχίονι τοῖς ὑπερηφάνοις ἀντιτασσόμενος.

Εἰς τὴν Λιτὴν (ἐν Ἀρτοκλασίᾳ). Ἰδιόμελον Ἦχος α'

Εὐφραίνεται ἐν Κυρίῳ πόλις τῶν Πατρῶν, καὶ ἀγείρεται προερτάζουσα τοῦ Πολιούχου συνόμιλον ἄθροισμα, Ἀνδρέου ἐπὶ μνήμῃ ἐγγιζούση. Οἱ μὲν αὐτῷ συνείργησαν, οἱ δὲ καὶ ἐμιμήσαντο, ὁμόζηλοι φανέντες, καὶ τῆς Ἀποστολικῆς τῶν Πατρῶν Ἐκκλησίας κοινωνοὶ γενόμενοι, ταύτην ἔσαιε περιέπουσι· καὶ πρεσβεύουσι σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Ἀπόστιχα. Τὰ Ἀναστάσιμα.

Δόξα. Ἦχος πλ. β'.

Ἐπέστη ὁ καιρὸς τῆς εὐδοκίας τοῦ Πατρός, καὶ ὁ Μονογενὴς Υἱὸς ἐν Βηθλεὲμ ἐκ Παρθένου τίκτεται, τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων διδοὺς τὴν σωτηρίαν. Τῷ Πρωτοκλήτῳ δὲ Ἀνδρέᾳ φανερωθεὶς Μεσσίας ἡμῶν καὶ λυτρωτὴς, εὐηγγελίσατο, δι' αὐτοῦ ἡμῶν τοὺς προπάτορας ἐν γῇ τῆς Ἀχαΐας. Συνεργοὺς δέ, τοῖς ἴχνεσιν αὐτοῦ ἀκολουθήσαντας ἐορτάζοντες,

δοξάζομεν Χριστὸν τὸν Κύριον, εὐχέτας σεπτοὺς ἡμῖν
χαρισάμενον.

*Καὶ νῦν. Τὸ ὁμόηχον ἐκ τῆς Παρακλητικῆς.
Ὁ Ποιητὴς καὶ Λυτρωτὴς μου, Πάναγνε...*

*Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου. Τὸ Τρισάγιον κ.λπ.
Ἀπολυτίκιον. Τὸ Ἀναστάσιμον τοῦ ἤχου.*

Δόξα. Τῶν Ἁγίων. Ἦχος δ'. Κανόνα πίστεως.

Πατρῶν τοὺς πάτρωνας εὐφροσύνως γεραίρομεν,
σὺν Ἀνδρέᾳ Σωσίπατρον, Πατρέα Παῦλον, Ἀρτέμιον,
Ἀναστασίαν, Χριστόδουλον· Ζαχαρίαν τὸν νέον καὶ
τοὺς ἀδήλους καὶ ἀφανεῖς τοῦ Κυρίου θεράποντας,
τοὺς τὴν Ἀχαΐαν καλλύναντας ρεῖθροις τῶν αἱμάτων
αὐτῶν, καὶ βίου ἀγιότητι.

*Καὶ νῦν. Θεοτοκίον. Τὸ ἀπ' αἰῶνος ἀπόκρυφον...
Καὶ ἀπόλυσις.*

ΕΙΣ ΤΟΝ ΟΡΘΡΟΝ

Καθίσματα, τὰ Ἀναστάσιμα, μετὰ τὴν α' Στιχολογίαν.

*Καθίσματα, μετὰ τὴν β' Στιχολογίαν. Ἦχος α'. Τὸν
τάφον σου Σωτήρ.*

Πατρῶν τοὺς ἐκλεκτοὺς, χριστοκήρυκας πάντας,
ὕμνήσωμεν φαιδρῶς, πρὸς αὐτοὺς ἐκβοῶντες·
Ἀνδρέαν Ἀπόστολον, μιμησάμενοι Ἅγιοι, ἐποτίσατε
Εὐαγγελίου τοῖς ρεῖθροις, τὸ Γεώργιον τὸ κληρωθὲν
αὐτῷ πρῶτον, Χριστοῦ εὐδοκήσαντος.

Δόξα. Καὶ νῦν. Θεοτοκίου ὁμήχου.

Μαρία, τὸ σεπτὸν τοῦ Δεσπότης δοχεῖον, ἀνάστησον ἡμᾶς, πεπτωκότας εἰς χάος δεινῆς ἀπογνώσεως, καὶ πταισμάτων καὶ θλίψεων σὺ γὰρ πέφυκας, ἀμαρτωλῶν σωτηρία, καὶ βοήθεια, καὶ κραταιὰ προστασία, καὶ σῶζεις τοὺς δούλους σου.

Μετὰ δὲ τὰ Εὐλογητάρια, ἡ Ὑπακοὴ τοῦ ἤχου.

Ὅμοίως καὶ οἱ Ἀναβαθμοί, (ἐκ τῆς Παρακλητικῆς).

Καὶ ἅπαντα ἡ τάξις τοῦ Ἑωθινοῦ Εὐαγγελίου, τῆς τρεχούσης Κυριακῆς.

Οἱ Κανόνες. Ὁ ἀναστάσιμος (Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ)

Καὶ τῶν Ἁγίων, Ὁ ΚΑΝΩΝ Ἀκροστιχίς: Τοῖς ἁγίοις Πατρῶν ὁ Ψαλμός. ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ

Ἦχος πλ. δ'. Ὠδὴ α'. Ὑγρὰν διοδεύσας

Τριάδος ἁγίας τοὺς λατρευτάς, καὶ τῆς Ἐκκλησίας τοὺς ἀστέρας τοὺς φωταυγεῖς, τοὺς τῆς Ἀχαΐας θεηγόρους, προσαγορευόμεν ὕμνοις καὶ παρακλήσεσι.

Ὁ πάντιμος σύλλογος, τῶν σεπτῶν κηρύκων ὑποῦ Λόγου καὶ τῆς Χάριτος τοῦ Θεοῦ ἤρδευσε τοῖς ρείθροις τῶν αἱμάτων Πατρῶν τὴν χώραν καὶ ἠρωτρίασεν.

Ἰκέτιδας χεῖρας εἰς οὐρανόν, ὑποῦμεν ἐν πίστει προσδεόμενοι τῷ Θεῷ, ὅπως τοῦ Ἀνδρέου ταῖς πρεσβείας, τοῦ Πρωτοκλήτου, ρυσθῶμεν ἐκ θλίψεων.

Θεοτοκίου.

Σωσίπατρε, Παῦλε, οἱ ἐκλεκτοί, μετὰ τοῦ Ἀνδρέου καὶ τῶν ἕξωθεν συνεργῶν, ἄκραντε Παρθένε Θεοτόκε, ὁμοῦ πρεσβείαν Χριστῷ προσάξατε.

Ῥδὴ Γ'. Οὐρανίας ἀψίδος

Ἀρετῶν τὴν πλειάδα, ἐν ἑαυτοῖς ἅγιοι, χάριτι Χριστοῦ κεκτημένοι, κατηξιώθητε, τῆς βασιλείας Αὐτοῦ, λαμπροὶ πολῖται γενέσθαι· Πρωτοκλήτου θρέμματα, νοσοῦντων μνήσθητε.

Γενναιόφρονες ὄντως, καὶ τῷ Ἀνδρέα ὁμόψυχοι, οἱ ἐν Ἀχάϊα γενόμενοι χριστοκήρυκες, σεπτὲ Σωσίπατρε, ἡγιασμένε Στρατόκλεις, τῶν ἐχθρῶν τῆς πίστεως λύμην ἀπόσασθε.

Ἰερὰν ξυνωρίδα, Ἀναστασίαν, Χριστόδουλον ἄμφω παιδιόθεν τραφέντας, Χριστοῦ τοῖς ῥήμασι, προσαγορευόμεν παιδομαρτύρων τῇ κλήσει, καὶ αὐτῶν αἰτούμεθα τὴν βοήθειαν.

Θεοτοκίου.

Οὐρανῷ ἐνοικοῦντες τῶν γηγενῶν μνήσθητε, οἱ τῷ Πρωτοκλήτου συνόντες ἅγιοι μάρτυρες, Χριστῷ προσάξατε, ὑπὲρ ἡμῶν ἱκεσίαν, τὴν Θεοτόκον σχόντες συναντιλήπτορα.

Κάθισμα. Ἦχος β'

Πρεσβείαις ταῖς σαῖς ἐν πίστει ἀνατίθεμεν ἐλπίδας ἡμῶν, Ἀνδρέα, οἱ χριστώνυμοι, ἐκτενῶς βοῶντές σοι·

τῶν δεινῶν κινδύνων ἐκλύτρωσαι, καὶ γὰρ εὐήκοός σοι ἔσται ὁ Χριστός, ὁ μόνος ὑπάρχων πολυέλεος.

Ῥδὴ Δ'. Εἰσακήκοα, Κύριε

Ἰερεῖα ὑπάρχοντες τοῦ Χριστοῦ Ἀρτέμιος Ζαχαρίας τε, μαρτυρίῳ ἐτελεύτησαν καὶ ὑπὲρ ἡμῶν νῦν πρεσβεύουσιν.

Στρατοκλῆς ὁ θεσπέσιος, πρῶτος ἱεράρχης Πατρῶν ἐγένετο, τοῦ Ἀνδρέου ταῖς χερσὶ λαβὼν τὸ τοῦ ἐπισκόπου ἀξίωμα.

Προεσιῶτα σὲ ἔχρισε Πατρῶν Ἐκκλησίας, θείῳ βουλήματι, ὁ Πρωτόκλητος, πανεύφημε, σὺ δὲ ᾧ Στρατόκλεις ἡμῶν μνημόνευε.

Θεοτοκίου.

Ἀχαΐας ἀπόστολον Παῦλον τὸν Πατρέα ἀνευφημήσωμεν, πρεσβευτὴν ἡμῶν γινώσκοντες, καὶ τῆς Θεοτόκου μύστην ἔνθεον.

Ῥδὴ Ε'. Φώτισον ἡμᾶς τοῖς προστάγμασί σου.

Τέλη ἐν Χριστῷ καὶ τοῦ αἵματος τὴν ἔκχυσιν, ἔγνωσαν Ἀνδρέου οἱ συνεργοί, ᾧν ταῖς πρεσβείαις δεινῶν λυτρωθείημεν.

Ῥῶσιν τῶν ψυχῶν καὶ σωμάτων ἐξαιτούμεθα, τῷ σῶ ναῷ προστρέχοντες οἱ πιστοί, καὶ παρακλήσεις ἡμῶν ἀναπέμποντες.

ᾧ τῆς ὑπὲρ νοῦν, παρρησίας σου Πρωτόκλητε, μεθ' ἧς σοῦ ἐπακούων ὁ Λυτρωτής, δώη τῶν αἰτημάτων ἡμῶν τὴν πλήρωσιν.

Θεοτοκίου.

Νεῦσον πρὸς ἡμᾶς, καὶ δεήσεις δέξαι Δέσποινα, Πατρῶν Ἁγίους ἔχουσα παρά σοι, συνυπηχοῦντας τοὺς πόθους τῶν καρδιῶν ἡμῶν.

Ῥδὴ ς'. Τὴν δέησιν ἐκχεῶ πρὸς Κύριον.

Ἐνθεος τῶν Ἁγίων ὄμιλος, τῶν ἐν Πάτραις εὐλαβῶς τιμωμένων σὺν τῷ Ἀνδρέᾳ Σωσίπατρος Παῦλος, Ἰωακείμ, Ζαχαρίας Ἀρτέμιος· πρεσβεύσατε ὑπὲρ ἡμῶν τῷ Χριστῷ τῷ Θεῷ πανασίδιμοι.

Ψαλμοῖς, ᾠδαῖς, καὶ ἐν ὕμνοις, Ἅγιοι, παρακλήσεις πρὸς ὑμᾶς ἐκβοῶμεν καὶ συνεργοὺς Πρωτοκλήτου εἰδότες ἐκδυσωποῦμεν, ἡμῶν μνημονεύετε, ὅπως ῥυσθῶμεν ἐκ φθορᾶς καὶ κινδύνων καὶ πάσης κολάσεως.

Ἀσπάσασθαι, τὴν εἰκόνα ἤκομεν, ᾧ Ἀπόστολε Κυρίου Ἀνδρέα, καὶ Πολιοῦχον Πατρῶν σὲ εἰδότες, ὑπὸ τὴν σκέπην σου πάντες προστρέχομεν καὶ ὡσπερ πάτρωνι ἡμῶν, ἐπὶ σοι τὰς ἐλπίδας ἐθέμεθα.

Θεοτοκίου.

Λαὸς Πατρῶν, Ἀχαΐας πλήρωμα, τῶν Ἑλλήνων ὁ ἔσμος σὲ γινώσκει, νυμφαγωγόν, τῷ Χριστῷ ἀγαγόντα, Ἀνδρέα μάκαρ, ἡμῶν τοὺς προπάτορας. Τῆς Θεοτόκου δὲ εὐχαῖς καὶ ἡμεῖς τῷ Χριστῷ προσαχθείημεν.

Κουτάκιου. Ἦχος δ'. Ἐπεφάνης σήμερον.

Τῶν Πατρῶν αἰνέσωμεν πάντας Ἁγίους, Ἀχαΐας
θρέμματα καὶ ἐν Χριστῷ παιδαγωγούς, αὐτῶν
ἐπόμενοι ἵκνεσιν, ὧν ταῖς πρεσβείαις εὐρήσοιμεν
ἔλεος.

Εἰςδὲ τὸ μηνολόγιον δέου νὰ παρεμβληθῆ τὸ ἐξῆς:

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐν Πόλει καὶ Μητροπόλει τῶν
Πατρῶν, ἐορτάζεται ἡ μνήμη τῶν συνεργῶν τοῦ Ἁγίου
Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου, Σωσιπάτρου, Παύλου τοῦ
Πατρέως, νεομάρτυρος Ζαχαρίου τοῦ ἐξ Ἄρτης,
Ἀναστασίας καὶ Χριστοδούλου τῶν Παιδομαρτύρων,
τῶν ἐν τῇ Ἀχαΐᾳ ὁσίων Λεοντίου τοῦ Γέροντος καὶ
Ἰωακείμ τῶν Νοτενῶν, ὡς καὶ τὸν Ἁγίου
Μεγαλομάρτυρος Ἀρτεμίου, κομιστοῦ φερομένου τῶν
σεπτῶν Λειψάνων τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Ἀνδρέου.

*Ταῖς αὐτῶν ἀγίαις πρεσβείαις, Χριστὲ ὁ Θεός,
ἐλέησον καὶ σῶσον ἡμᾶς. Ἀμήν.*

ᾠδὴ ζ'. Οἱ ἐκ τῆς Ἰουδαίας

Μὴ ἐλλίπης πρεσβεύειν, τῷ Σωτῆρι Χριστῷ ὑπὲρ τῶν
ψυχῶν ἡμῶν, πλειὰς ἡγιασμένων, κηρύκων τῶν ἐν
Πάτραις, ὧν τῇ μνήμῃ νῦν ψάλλομεν· ὁ τῶν Πατέρων
ἡμῶν Θεὸς εὐλογητὸς εἶ.

Ὁμοφώνως ὑμνοῦντες, Ἀχαΐας ὁμιλον ἀγιώνυμον,
πληθούση δ' ἐκκλησία, αὐτῶν ἐν πανηγύρει ἐκ ψυχῆς
ἀναμέλομεν· ὁ τῶν Πατέρων ἡμῶν Θεὸς εὐλογητὸς εἶ.

Στρατιάν ἐπιλέκτων, τοῦ Χριστοῦ ἀθλοφόρων
ἀνευφημήσωμεν, τὰς πόλεις καὶ τὰς χώρας, τὰς ἐν
Πελοποννήσου, εὐηγγελίζοντο ἄδοντες· ὁ τῶν πατέρων
ἡμῶν Θεὸς εὐλογητὸς εἶ.

Θεοτοκίου.

Νοερῶς θεωροῦμεν, τοὺς ἡμᾶς τῷ Χριστῷ
ὀδηγήσαντας, Πρωτόκλητον Ἀνδρέαν, μετὰ τῆς
συνοδείας, καὶ δοξάζοντες ψάλλομεν· ὁ τῶν Πατέρων
ἡμῶν, Θεὸς εὐλογητὸς εἶ.

Ψδὴ η΄. Τὸν Βασιλέα τῶν οὐρανῶν

Ἐρατεῦσαι, τὸν Στρατοκλέα προσάγει, ὁ Ἀνδρέας τῇ
Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ, μεθ' ὧν ὑπερυψοῦμεν Χριστὸν εἰς
τοὺς αἰῶνας.

Κλήσεως θείας, ἀξιοθέντες ἐν πίστει, οἱ Ἀνδρέου
συνεργοὶ γεγονότες, Χριστὸν ὑπερυψοῦσιν εἰς πάντα
τοὺς αἰῶνας.

Ὁ στερεώσας, τοὺς οὐρανοὺς ἐν συνέσει, καὶ τὴν γῆν
ἐπὶ ὑδάτων ἐδράσας, Σὲ ὑπερυψοῦμεν, εἰς πάντα τοὺς
αἰῶνας.

Θεοτοκίου.

Δέσποινα δέξαι, τὰς παρακλήσεις σῶν δούλων, τὸν
Υἱόν σου καὶ Θεὸν λατρευόντων, Ὅν ὑπερυψοῦμεν εἰς
πάντας τοὺς αἰῶνας.

Ῥδὴ θ'. Κυρίως Θεοτόκον.

Ἡ πάναγνος Παρθένος, καὶ Μήτηρ τοῦ Σωτῆρος, σὲ μεγαλύνομεν πάντες οἱ δοῦλοί σου, καὶ ἐξαιτοῦμεν ἁγίας Χριστῷ πρεσβείας σου.

Μαρία Θεοτόκε, Δέσποινα τοῦ κόσμου, οἱ διὰ σοῦ σεσωσμένοι Σὲ μεγαλύνομεν, τῇ μεσιτεῖα σου σχόντες τὸ μέγα ἔλεος.

Ὁ ἔνσαρκος καὶ θεῖος, Θεοῦ ὑψίστου Λόγος ἐκ σοῦ, Παρθένε, τεχθεὶς ἐνηνθρώπησεν, τῷ Πρωτοκλήτῳ Ἄνδρᾳ γνωσθεὶς Σωτὴρ ἡμῶν.

Θεοτοκίου.

Ὑμνοῦμεν, εὐλογοῦμεν, τὸν ἄκραντὸν Σου τόκον, Αὐτῷ μεσίτριαν Σὲ ἐκδεχόμενοι, μετὰ Πατρῶν Ἁγίων, συνευχομένων σοι.

Ἐξαποστειλάριον τὸ Ἀναστάσιμον (τῆς σειρᾶς)

Καὶ τὸ ἐπόμενον, τῶν Ἁγίων. Γυναῖκες ἀκουτίσθητε...

Χοροὶ ἀπενεχθήσονται, τῷ Βασιλεῖ ὀπίσω σου, ἐκ τῆς σῆς ποιμνης, Ἄνδρᾳ, πατρὸς Πατρῶν γενομένου· τῷ Στρατοκλεῖ δ' ἐπέθηκας τὰς χεῖρας, καὶ Σωσίπατρον ὕψωσας εἰς ἐπίσκοπον, καὶ μάρτυρας ἀθλοφόρους τῷ σῷ Δεσπότη προσήξας.

Θεοτοκίου ὁμοίου.

Μαρία καθαρῶτατον, χρυσοῦν θυμιατήριον, τῆς ἀχώρητου Τριάδος, δοχεῖον γεγεννημένη, ἐν ᾧ Πατὴρ ἠϋδόκησεν, ὁ δὲ Υἱὸς ἐσκήνωσε, καὶ Πνεῦμα τὸ Πανάγιον, ἐπιφοιτήσάν σε, Κόρη, ἀνέδειξε Θεοτόκον.

Εἰς τοὺς Αἴνους ψάλλομεν Ἀναστάσιμα 4· καὶ τῶν Ἁγίων τὰ ἐπόμενα. Ἦχος α'. Τῶν οὐρανίων ταγμάτων.

Στίχ.: *Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν, καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης, τὰ ῥήματα αὐτῶν.*

Τοῦ Παραδείσου τὰ ἄνθη τὰ εὐωδέστατα, τὴν εὐωδίαν πᾶσι τοῦ Χριστοῦ πλημμυροῦντα, αἰνέσωμεν Ἄνδρῆν καὶ τοὺς αὐτοῦ μιμητάς τε καὶ θρέμματα, Εὐαγγελίου ἐργάταις, καὶ τῶν Πατρῶν γεωργίου τὰ ὀσφράδια.

Στίχ.: *Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν Θεοῦ, ποίησιν δὲ χειρῶν αὐτοῦ ἀναγγέλλει τὸ στερέωμα.*

Χαίρετε ἅγιοι Μάρτυρες καὶ Ἀπόστολοι, τῆς Ἀχαΐας τέκνα, τῷ Χριστῷ συναφθέντα, ἀνδρῶν τε καὶ παιδιῶν καὶ γυναικῶν ὁ χριστώνυμος σύλλογος, Ὀσίων ὄμιλος Πάτραις καὶ τοῖς ἐγγύς, ἐν ἀσκήσει διαλάμπαντες.

Στίχ.: *Τοῖς ἁγίοις τοῖς ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ ἐθαυμάστωσεν ὁ Κύριος.*

Παῦλε, Λεόντιε ἅμα Ἰωακεῖμ οἱ σεπτοί, καὶ Ζαχαρία μάρτυς, καὶ Σωσίπατρε κῆρυξ, σεμνὴ Ἀναστασία, Χριστοῦ ἀμνάς, νεανία Χριστόδουλε, εἰς μαρτυρίαν ἐλθόντες τοῦ Ἰησοῦ, τῶν Πατρῶν μὴ ἐπιλάθεσθε.

Στίχ.: *Θαυμαστὸς ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ.*

Γῆ τῶν Πατρῶν ὑπεδέχθη λείψανα τίμια, Ἀνδρέου Ἀποστόλου, ἕως οὗ κομισθέντα, χερσὶ τοῦ Ἀρτεμίου ἤκον καλῶς εἰς Βυζάντιον ἄρτια, μετὰ μακρὸν δ' ἀπεδόθη Κἀρα σεπτῇ, ἱερόν ἡμῖν θησαύρισμα.

Δόξα: *Τὸ Ἐωθινὸν τῆς Κυριακῆς.
Καὶ νῦν. Ὑπερευλογημένη...*

ΔΟΞΟΛΟΓΙΑ ΜΕΓΑΛΗ

ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

*Τὰ ἀντίφωνα τῆς Κυριακῆς καὶ τὸ ἀναστάσιμον
Ἀπολυτίκιον. Κοντάκιον. Ἡ Παρθένος σήμερον τὸν
προαιῶνιον Λόγον... Τὸ Τρισάγιον.*

Ἀπόστολος. Τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου.

Εὐαγγέλιον. Τῆς τρεχούσης Κυριακῆς.

*Κοινωνικόν: Αἰνεῖτε τὸν Κύριον. Εἶδομεν τὸ φῶς. Εἶη
τὸ ὄνομα Κυρίου.*

Μεγαλυνάριον.

*Χαίροις τῶν Ἁγίων θεῖος χορός· Χαίροις τῶν
Πατρῶν ἀγιώνυμος θησαυρός· Χαίρετε Ἀνδρέου
θερμοὶ συμπαραστάται, σαγήνην τὴν τοῦ Λόγου
πιστῶν πληρώσαντες,*

